

Härnösand/Sollefteå

Regemente i Västernorrland

UNIK SAMVERKAN

KOMMUNALRÅDSTRIO MED
GEMENSAMT ERBJUDANDE

Generaldirektören analyserar
DAN ELIASSON OM
FRAMTIDENS TOTALFÖRSVAR

INFRASTRUKTUR

Fördelarna med att mycket
redan finns på plats

Patrik Oksanen om Mellannorrlands
STRATEGISKA LÄGE

LÄGRE KOSTNADER
- MER EFFEKTIVITET

ÅTERETABLERING
ISTÄLLET FÖR NYETABLERING

Bakre raden från vänster: Anna-Britta Åkerlind Örnsköldsviks kommun, Anders Mjårdsjö Ånge kommun, Ida Stafrin Kramfors kommun, Sten-Ove Danielsson Ånge kommun, Mari Eliasson Timrå kommun, Christina Lindberg Härnösands kommun, Ingrid Nilsson Härnösands kommun, Åsa Sjödén Sollefteå kommun, Jan Sahlén Kramfors kommun, Peder Björk Sundsvalls kommun, Anders Gäfvert Härnösands kommun.

Framre raden från vänster: Anna-Belle Strömberg Örnsköldsviks kommun, Andreas Sjölander Härnösands kommun, Glenn Nordlund Region Väster-norrland, Berit Högman Landshövding, Johan Andersson Sollefteå kommun, Alicja Kapica Sundsvalls kommun, Johnny Lundin Region Västernorrland.

NYTT REGEMENTE snabbt och kostnadseffektivt

Välkommen till Västernorrland och ett nytt regemente i Sollefteå och Härnösand. Vi vill väldigt gärna bidra till den viktiga och nödvändiga upprustningen av det svenska försvaret.

Både Härnösand och Sollefteå har en lång historia och tradition av försvarsverksamhet. Det är förstås en fördel, men det är inte därför vi tycker att vi är den lämpligaste platsen för ett nytt regemente. Nej, det är de förutsättningar vi har just nu som gör oss attraktiva.

Framför allt kan vi snabbt och mycket kostnadseffektivt starta ett nytt regemente, i princip redan i morgon. Rekryter utbildas redan idag i Härnösand, vi har övnings- och skjutfält med gällande miljötillstånd och en fungerande militär infrastruktur.

Vid ett positivt beslut är det bara att skala upp den militära verksamheten. Dagens kapacitet på 100 rekryter kan snabbt bli 250. Här talar vi om en omställning som räknas i månader.

I Sollefteå finns den militära infrastrukturen kvar och kan enkelt fyllas med liv. Där finns också stora möjligheter att utvidga eller utveckla nya övningsområden.

Tillsammans kan Härnösand/Sollefteå inom några år utbilda 300-500 rekryter och på lite längre sikt upp till 700.

En annan fördel med Härnösand och Sollefteå är att vi kan erbjuda två olika miljöer – havet och kusten i Härnösand, skogen och bergen i Sollefteå.

På sikt finns också goda möjligheter att koppla ihop det militära försvaret med andra aktörer i ett totalförsvarskluster och ett samarbete kring utbildning och innovation. I regionen finns till exempel MSB, BAE Systems, SAAB Kockums, FOI och FRA.

I den här skriften kan du läsa mer ingående om de goda förutsättningar vi har för ett nytt regemente i Härnösand/Sollefteå. Ett enat Västernorrland hoppas få hälsa ett nytt regemente varmt välkommet till vår vackra region.

DÄRFÖR ÄR MELLANNORRLAND

en idealisk plats för försvarsmakten

Patrik Oksanen, journalist, tidigare ledarskribent i Mittmedia, och idag senior fellow på tankesmedjan Frivärld och ledamot av Kungliga Krigsvetenskaps-akademien och sakkunnig inom säkerhetspolitik och försvar, delar med sig av sina tankar kring säkerhetsläget vi står inför idag och varför det är viktigt för Sverige att återuppbygga sitt försvar.

Vad är din analys av läget i världen just nu?

– Vi lever i mycket oroliga tider, kanske de oroligaste sedan början av Kalla Kriget. Vi har lämnat den tidsålder av fred som många trodde skulle råda för evigt. Det är ett faktum att Ryssland och Kina vill skapa mer inflytande och flytta fram sina gränser samtidigt som relationerna mellan olika världsledare blir allt mer spända.

Vad är Sveriges position i detta?

– Geografiskt hamnar vi mitt i området Arktis och Östersjön, en region som flera nationer har strategiskt intresse av. Det ligger i vårt intresse att de internationella regelverken respekteras och att det inte är den starkes rätt som ska råda. Genom den svenska solidaritetsdeklarationen har vi sagt att vi ska hjälpa andra länder i vårt närområde om kriget kommer, och vi hoppas också att andra hjälper oss i det läget.

Hur ser statusen ut för Sveriges försvar idag?

– Efter de senaste 25 årens försvarsmässiga neddragningar och övergången från totalförsvar till insatsförsvar är vi helt enkelt inte beredda som det ser ut nu. Vi behöver kunna försvara oss själva tills hjälpen kommer och i dagsläget har vi inte den förmågan som är önskvärd.

Det är därför man har beslutat att börja återuppbygga vårt försvar, men det är dyrt och det kommer att ta tid. En del i återtågandet var att återinföra värnplikten som lades vilande, det krävs större volymer för att försvaret ska kunna växa igen. Vi ska komma ihåg att enbart armén har minskat med över 90 procent, lägg sedan till marinen och flyget.

Varför är Mellannorrland ett försvarsmässigt viktigt område?

– Mellannorrland ligger mitt i hetluften mellan Arktis, Baltikum och Östersjön. Det är också ett område som pekats ut som strategiskt intressant av den ryske generalstabschefen Gerasimov. USA har materiel till en marinkårsbrigad placerad utanför Trondheim och det är den som skulle vara vår närmsta hjälp om ett angrepp kommer österifrån eller om marinkårsbrigaden ska ta sig till Baltikum eller Nordnorge för att hjälpa våra grannar.

Det krävs då svenska militära resurser på plats som kan området för att göra transporten säker och skydda mot försök till sabotage och störningar.

Vilka skulle vara fördelarna med en återetablering av Försvarsmakten i Sollefteå, Kramfors och Härnösand?

– Om vi ska återta den försvarsförmåga vi behöver kommer vi att behöva fler plattformar för armén på sikt, men det är dyrt med nya etableringar från grunden. Där finns det mycket att vinna på att utgå från befintlig infrastruktur i de fall det är möjligt, både tids- och kostnadsmässigt. Området mellan Härnösand och Sollefteå har bra förutsättningar i form av tidigare regementen som går att ställa om, skjutfält och övningsområden på plats och strategiskt viktiga komponenter som en hamn, flera kraftverk och genomfartsvägar. Det är alltså billigare att återetablera än att nyetablera.

TIOTUSEN ÅR AV LANDHÖJNING TIOTUSEN ÅR AV NYA UTSIKTER DET HÄR ÄR HÖGA KUSTEN

Längs Norrlandskusten, mellan Härnösand och Örnsköldsvik, finns världens högsta kustlinje med helt unika bevis på hur landet rest sig efter varje istid. Därifrån kommer namnet Höga Kusten, ett område som tack vare ett starkt samarbete mellan Sollefteå, Härnösand, Kramfors och Örnsköldsviks kommuner under de senaste åren har förvandlats till en stark region som kombinerar kustens och inlandets fördelar.

I Höga Kusten förenas öppet hav, branta berg och djupa skogar. Naturen är en av Höga Kustens största tillgångar och en källa till välmående för både invånare och besöka-

re. Då Naturskyddsföreningen, via en jury, valde ut ett antal kandidater och därefter lät allmänheten rösta utsågs Höga Kusten 2016 till Sveriges vackraste natur.

Tillsammans har kommuner, näringsliv, föreningar och privatpersoner genom stort engagemang och drivkraft skapat en plats som både lockar besökare från när och fjärran men också en plats som allt fler väljer att bosätta sig på. Höga Kustens dragningskraft har nog alltid funnits men på senare år har den ökat, kanske för att allt fler vill vara en del av det speciella vi har här.

Naturen har lagt grunden till ett brett friluftsliv i Höga Kusten. Friluftslivet har i sin tur öppnat upp för ett enormt utbud av aktiviteter, äventyr och arrangemang. Höga Kusten är i dag en erkänd och prisbelönt destination för just detta och besöksnäringen blomstrar.

Besöksnäringen är dock inte det enda starka kortet i Höga Kusten. Inom regionen finns stark tillväxt och entreprenörskap, industri inom bland annat skog, energi och tillverkning, teknikföretag med spetskompetens och spännande innovationer, ett rikt kulturliv och en bred flora av små och mellanstora företag. Det starka föreningslivet i området uppfostrar världsstjärnor som Frida Karlsson, Sandra Näslund och spelarna i Lag Norberg.

De ledande teknikföretagen i regionen samverkar kring forskning, utveckling och kompetensförsörjning genom den sammanhållande organisationen Höga Kusten Industrigrupp. Tillsammans utgör de ett starkt nätverk och en stark plattform för att locka kompetens till om-

rådet. Lägg till de många lokala näringslivsorganisationerna, kommunernas uttalade fokus på företagande och samarbeten samt de individuella företagens drivkraft så är summan ett starkt och engagerat näringsliv som står redo att ta sig an nya utmaningar.

Det som i slutändan har tagit Höga Kusten dit regionen är idag är människorna som bor här. I Höga Kusten finns det norrländska lugnet. Men också det inspirerande mötet mellan människor. Vårt prestigelösa och varma sätt att vara är ett uppskattat karaktärsdrag. Vi vill umgås, utan attityder eller värderingar och här är alla välkomna. Många besökare kommer faktiskt till Höga Kusten just för mötet med andra i en omgivning som speglar de egna värderingarna kring bemötande och naturhänsyn. Kanske är det också människorna som gör att så många går från att kalla Höga Kusten en plats att besöka till att kalla den hemma.

Samarbete och befintlig infrastruktur ger OPTIMALA FÖRUTSÄTTNINGAR

Flera delar spelar in när det kommer till förutsättningar för en effektiv och lyckad återetablering av Försvarsmakten i Västernorrland. Det strategiskt viktiga läget och den stora tillgången till befintlig infrastruktur väger tungt men samverkan och engagemang hos offentliga såväl som privata aktörer i området är också en viktig faktor.

I Västernorrland finns ett väl etablerat samarbete kring försvarsfrågor mellan region, länsstyrelse och kommuner. Tillsammans erbjuder de alla komponenter som krävs för en kostnadseffektiv, långsiktig och lyckad återetablering.

Nedan berättar kommunalråden Andreas Sjölander (Härnösands kommun), Malin Svanholm (Kramfors kommun) och Johan Andersson (Sollefteå kommun) om de unika förutsättningarna som finns i deras gemensamma område.

Vilka är de unika förutsättningarna för en effektiv återetablering av Försvarsmakten i Västernorrland?

Vad kan kommunen som du representerar erbjuda i sammanhanget?

Vilka är de största fördelarna med att återetablera Försvarsmakten i området?

Vilka fördelar ser du med att vara tre kommuner som redan har ett nära samarbete med varandra när det kommer till en eventuell återetablering av Försvarsmakten i området?

Andreas Sjölander, AS

Malin Svanholm, MS

Johan Andersson, JA

Det erbjudande som vi gått fram med gemensamt till Försvarsmakten och som vi fått möjlighet att presentera för riksdagens försvarskommitté är unikt. Det sträcker sig från inlandet till kusten, med havet, älven och dalarna. Det ger möjlighet till övning både på land och på vatten med fullvärdiga skjutfält. Övningsområdet på vatten i Härnösand är unikt och ett av tre i sitt slag i hela världen.

Civil och militär infrastruktur finns på plats, det finns en stark försvarsvilja i berörda kommuner plus att vi har försvarsindustri och högkvalificerade tillverkande teknikföretag i området. Områdets dramatiska natur ger unika förutsättningar att öva varierande scenarier vid olika årstider.

Vi erbjuder ett bra strategiskt läge mellan Trondheim och Wasa, snabb och kostnadseffektiv etablering och bra förutsättningar för rekrytering då vi når 250 000 personer i vårt upptagningsområde. Här finns stora skjutfält med miljötillstånd och möjlighet att på sikt utbilda en brigad.

Redan nu pågår utbildning i Härnösand så här handlar det inte om en ren återetablering, utan en utökning av den redan idag rätt stora verksamheten. Försvarsmakten förhär stora anläggningar och närheten till havet ger oss en unik position i förhållande till övriga orter.

Kramfors är ett nav för kommunikationer och vi har många befintliga underleverantörer till försvarsindustrin. Här finns mark till övningsområden och möjlighet att utveckla Höga Kusten Airport till militär flygbas. Ur rekryteringssynpunkt har vi attraktiva och trygga boende- och livsmiljöer.

Framför allt möjligheter till en snabb och kostnadseffektiv återetablering. Anläggningar som tidigare brukats av Försvarsmakten kan snabbt tas i bruk igen och det finns stora skjutfält med miljötillstånd. Sollefteå är en offensiv kommun som är villig att hjälpa Försvarsmakten för att snabbt kunna etablera sig här igen och inte minst en positiv och välkomnande befolkning som åter vill se gröna kläder i vår kommun.

Vårt erbjudande som bygger på ett brett samarbete ger tillgång till så mycket mer än vad en kommun i dagsläget kan erbjuda. Tillsammans representerar vi både kust och inland och det breda spektrum av möjligheter som det öppnar för.

I området finns flera intressanta myndigheter på plats, exempelvis MSB och Folke Bernadotte-akademien. MSB tillhandahåller utbildningar och unika övningsområden för totalförsvaret, kvalificerade samsystemsmöjligheter och intressanta jobb.

Skjutfälten och övrig infrastruktur som snabbt och kostnadseffektivt kan tas i bruk är en av grundstenarna. En etablering i vårt område möjliggör utbildning av en brigad vilket är av stor strategisk betydelse. Att vi finns i en region med ett starkt näringsliv betyder att det finns stora möjligheter för medflyttande att hitta bra jobb och karriärer.

Tillsammans erbjuder vi unika möjligheter för försvarsmakten som ingen av de konkurrerande orterna kan. Infrastrukturen finns redan på plats, med miljötillstånd som ger ännu mer möjligheter.

Styrkan i att hela länet – kommunerna, Regionen och Länsstyrelsen – står bakom etableringen, den politiska enigheten samt den samsyn som skapats mellan oss tre kommuner skapar förutsättningar för handlingskraft.

Vi kompletterar varandra väl vilket gör att vi tillsammans i Västernorrland kan erbjuda Försvarsmakten och rikspolitiken ett riktigt starkt och kostnadseffektivt alternativ, men framförallt militär närvaro i ett strategiskt viktigt område.

Strategiskt, ekonomiskt och effektivt ARGUMENTEN FÖR ÅTERETABLERING I VÄSTERNORRLAND ÄR MÅNGA

Det finns många anledningar till att en återetablering av Försvarsmakten skulle vara lämplig att genomföra i Västernorrland och närmare bestämt området som innehåller Sollefteå, Kramfors och Härnösands kommuner. Argumenten sträcker sig från de rent militärstrategiska till samhällsekonomiska fördelar och hur snabbt en eventuell återetablering skulle kunna ske.

Här delar Anders Emanuelsson, tidigare överste och regementschef men numera ordförande i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksorganisation och ledamot i Kungliga Krigsvetenskapsakademien, med sig av sina tankar kring Västernorrlands fördelar i sammanhanget.

Varför tycker du att Västernorrland är lämplig för en militäretablering?

I första hand handlar det om det militärstrategiska läget. Placeringen mitt i landet har stor betydelse, dels för transporter norrut och söderut men även för den amerikanska marinkårsbrigaden som är förhandslagrad i Trøndelag i Norge. Om den behöver röra sig österut blir det genom Västernorrland, antingen för vidare transport mot Baltikum eller i värsta fall för någon typ av insatser i Sverige. Det är därför som Kungliga Krigsvetenskapsakademien har utsett Mellannorrland som en av sex försvarsdistrikt med utbildning och mobilisering av en brigad. Genom att samordna den med exempelvis Hemvärnet och andra insatser* ger det motståndskraft och försvarsmedel på plats för många olika scenarion som kan uppstå.

Då det är ett kort avstånd mellan de orter som anmält intresse och är aktuella så har avståndet ingen strategisk betydelse. Som jag ser det så står det mellan att nyetablera eller återetablera. Medan man på andra håll har sålt av den militära infrastrukturen så finns mycket av den kvar i Västernorrland med bland annat lokaler men främst övningsfält och skjutfält. Att bygga det mesta nytt från grunden innebär en mycket större kostnad än att utgå från befintlig infrastruktur och komplettera med det som behövs.

Särskilt då exempelvis motorområdet för Stridsfordon 90 i Sollefteå fortfarande är ett av landets bästa och miljöprövning för Tjärnmyrans övningsfält redan finns från så sent som -97. Att inte välja Västernorrland i det här läget är att välja en mycket dyrare lösning.

Ser du några strategiska fördelar med ett Västernorrlandsregemente i både inland och kustmiljö?

Att det är tre kommuner som samarbetar kring detta är en fördel, särskilt som de erbjuder så skilda komponenter. Tillgången till både kust och inland ger bra förutsättningar att öva i många olika typer av miljöer utan långa transporter. Tillsammans med Sandö i Kramfors och de unika övningsanläggningar som finns där skapas goda förutsättningar för en symbios i totalförsvarsfamiljen som är väldigt intressant.

Vilka skulle du vilja säga är Västernorrlands tre största styrkor?

Det strategiska läget är viktigast. Om en annan plats hade varit bättre ur strategisk synvinkel skulle man få acceptera kostnader för nyetablering. I det här fallet är det dock så att Västernorrland både ligger bra till geografiskt plus att mycket av den infrastruktur som behövs redan finns på plats.

Skillnaden i avstånd till andra alternativ är försumbar i det här sammanhanget och väger definitivt inte upp den större kostnadsbild det handlar om när man bygger nytt från grunden. I Västernorrland är de stora investeringarna redan gjorda, miljöprövningar är i sammanhanget nyligen genomförda och förutsättningarna för en snabb och kostnadseffektiv återetablering är goda.

Det finns invändningar om att det skulle vara svårt att rekrytera till området men Sollefteå garnison var självförsörjande när det gäller personal och officerare när den var aktiv. Att det skulle vara svårare nu är snarare en åsikt än en insikt.

De möjligheter till övning i olika miljöer som öppnas av samarbetet mellan Sollefteå, Kramfors och Härnösands kommuner är också en stor styrka. Inom området finns det exempelvis övningsfält till havs och för mekaniserad strid. MSB Sandö erbjuder bland annat övningsmöjligheter i urbaniserad terräng och ledningsträning i olika nivåer. De alternativ som presenteras på andra orter är dels dyrare eftersom de behöver byggas upp på nytt plus att de ändå kommer att vara sämre.

MILITÄR INFRASTRUKTUR PÅ PLATS

I Härnösand finns och används redan idag all militär infrastruktur som behövs. Försvaret hyr cirka 12 000 kvadratmeter på kasernområdet Kusthöjden (före detta KA5). Det är kontor, utbildningslokaler, förråd, garage och verkstad. På området finns ytterligare cirka 18 000 kvadratmeter uthyrningsbara ytor, varav 3 500 är tillgängliga för omedelbar uthyrning. Det finns även flera lämpliga lägen för nybyggnation inom området. Vid en etablering kan infrastrukturen snabbt och med relativt små investeringar skalas upp och utvecklas på det befintliga kasernområdet.

I Sollefteå finns huvuddelen av den militära infrastrukturen kvar på Hågesta (före detta I21). På området finns nästan 22 000 kvadratmeter som inom sex månader kan ställas i ordning för försvarsmakten. Det handlar om kaserner, kanslimäss, officersmäss, matsal, sjukvårdsbyggnad, teknikhus och förråd. I anslutning finns ett nästan 5 000 kvadratmeter stort motorområde med teknikhus och spohallar som invigdes i mitten av 90-talet. I närområdet finns gott om yta och redan detaljplanerade områden som snabbt kan användas för nybyggnation.

KUSTHÖJDEN

KUSTHÖJDEN

- Kasern för 100 personer. Kan enkelt byggas ut för upp till 200 personer. Vid behov kan fler kaserner byggas på området, alternativt att befintliga byggnader byggs om.
- Garage, verkstad och förråd.
- Matsal. Drivs idag i privat regi. Vid en etablering finns utrymme för en större matsal i egen regi på området.
- I anslutning en nybyggd körplan för motorutbildning på 20 000 kvadratmeter.

HÅGESTA

HÅGESTA

- 27 000 kvadratmeter stort område som kan inhägnas.
- Möjlighet till boende för 750 personer.
- Kanslihus, förråd, sjukvårdsbyggnad, officersmäss, förråd.
- Modernt teknikområde med spohallar i anslutning.
- Detaljplanerad mark i anslutning som snabbt kan beviljas bygglov.

MARIN VERKSAMHET

I Härnösand finns en militär hamn som vid behov går att bygga ut. Det är den enda militära hamnen norr om Stockholm.

Västernorrlandsgruppen i Härnösand ansvarar för att tillföra Norrlands regemente I19 marin förmåga då man bland annat har sjösäkerhetsansvar för I19:s verksamhet till sjöss.

I havet utanför Härnön ligger Nedre Norrlands provskjutningsområde, en av mycket få provskjutningsplatser till havs i världen.

FLERA SKJUTFÄLT MED MILJÖTILLSTÅND

I både Härnösand och Sollefteå finns skjutfält med gällande miljötillstånd.

Härnös skjutfält och övningsområde ligger i direkt anslutning till kasernområdet Kusthöjden längs Härnös norra kust. Där finns bland annat en nybyggd körplan för motorutbildning på 20 000 kvadratmeter. Skärsvikens skjutfält ligger vid öppna havet på utsidan av Härnön.

Tjärnmyrans övnings- och skjutfält är det största skjutfältet och ligger strax söder om kasernområdet i Sollefteå. Där finns också stora möjligheter att utvidga eller utveckla nya övningsområden. Direkt söder om Tjärnmyran ligger Stormyran, ett övningsområde som tidigare varit skjutfält.

Med de tre skjutfälten finns möjlighet att öva i både kust- och skogsmiljö. Härnös skjutfält fungerar utmärkt för all grundläggande träning i mindre skala medan Tjärnmyran med sin storlek är ypperlig för såväl grundutbildning som förbandsträning.

HÄRNÖNS ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT

- 640 hektar
- Miljötillstånd för 150 dagar om året. Utfärdat 2010
- Skjutbana, 6 st skjutplatser, handgranatsbana, sprängplats
- Förstärkt kompani (ca 200 personer) kan öva samtidigt
- MC-bana, tårgasprovkammare, övnings- och gruppe-ringsområde
- Nybyggd körplan på 20 000 kvadratmeter för motorutbildning

SKÄRSVIKENS SKJUTFÄLT

- 120 hektar
- Miljötillstånd för 55 dagar om året. Utfärdat 2010
- 2 st skjutplatser
- Förstärkt pluton (ca 50 personer) kan öva samtidigt

TJÄRNMYRANS ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT

- 1 644 hektar
- Miljötillstånd för 280 dagar. Miljötillståndet gäller tills vidare
- Klassat som riksintresse
- Skjutbana, 12 st skjutplatser för tunga vapen, rälsmål-bana på 200 m, sprängplats, handgranatsbana, anpassat för stridsfordon
- Enskild soldatutbildning med skarp ammunition för minst 200 soldater samtidigt
- Stridsutbildning med skarp ammunition med förstärkt kompani
- Skjutfältsexpedition med matsal (kompanistorlek), förråd och verkstad

T3 ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT

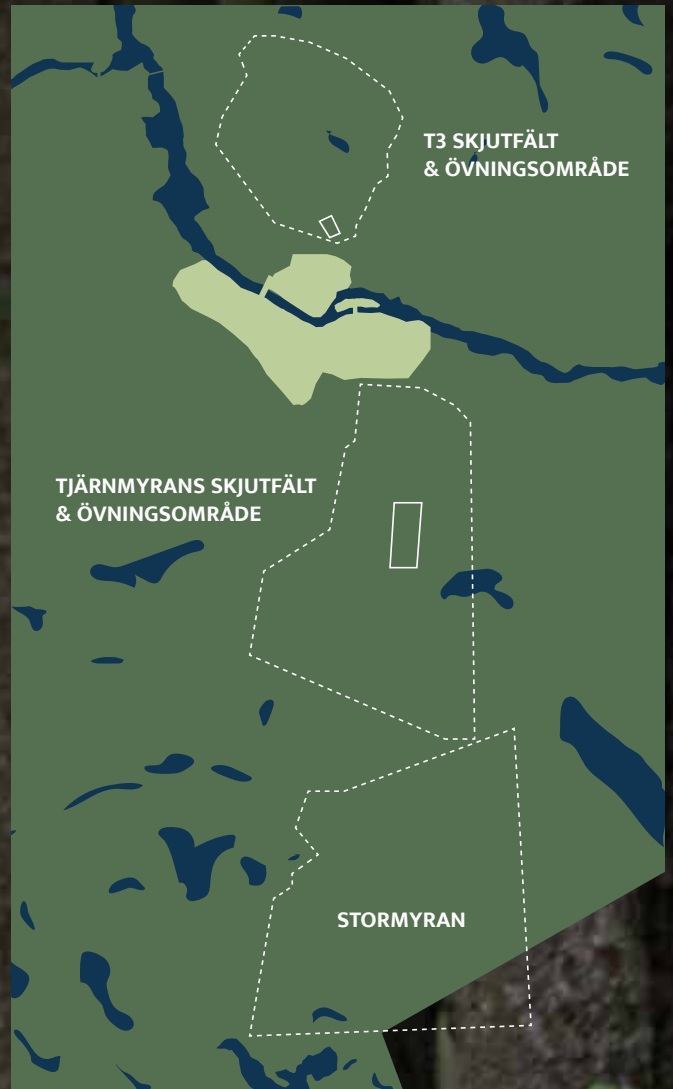
- Ägs idag främst av SCA och därefter Sollefteå kommun
- Förstärkta vägar och utbildningsanordningar för om-lastningsövningar lämpat för logistikövningar
- Specifika byggnader och område anpassat för CBRN-övningar

STORMYRANS ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT

- Ca. 1550 hektar
- Ägs av Fortifikationsverket
- Miljötillstånd återlämnat 2000
- Har använts till stora förbandsövningar, kompanistrids-skjutningar, robot- och prickskytteutbildning

KOMPETENSEN FINNS I VÄSTERNORRLAND

I regionen finns nästan 250 000 invånare och en bra bas för rekrytering inom de flesta branscher. Inom 10 mils radie finns städer som Umeå, Örnsköldsvik, Sundsvall och Östersund. Med korta avstånd och en kraftfull landsbygd med välutbyggt fibernät lockar området såväl investeringar som kompetens.

När ett nytt regemente ska startas och nya officerare anställas behöver ofta även medföljare hitta jobb. I Väster-norrland finns mycket goda möjligheter att få jobb. Kompetent arbetskraft efterfrågas inom många olika områden.

För den som behöver utbilda sig eller bygga på sin utbildning finns Mittuniversitetet i Sundsvall och yrkeshögskoleutbildningar i Härnösand, Sollefteå och övriga städer i länet. Härnösands och Sollefteås tillväxtavdelningar bistår med stöd och vägledning både i samband med själva etableringen och när det gäller jobb till medflyttare.

Nedan är några röster från arbetsgivare i Sollefteå, Kramfors och Härnösand om hur de upplever möjligheterna att rekrytera rätt kompetens i området.

PETER DAHLBERG,
Skatteverket i Sollefteå

– Vi jobbar med folkbokföring och anställer i första hand akademiker till våra tjänster. Vi har ökat omfattningen på vår verksamhet i Sollefteå under de senaste åren och har inte haft några problem att rekrytera trots att vi idag är drygt 70 personer som jobbar på Skatteverket i Sollefteå.

– Inför utökningar av den typ vi har gjort så har diskussionerna handlat om att verksamheten måste finnas på en universitetsort för att det ska gå att rekrytera. Det är inte min uppfattning. Dels finns det ett bra rekryteringsunderlag här i kommunen, plus att många gärna flyttar till platser där det både finns lämpliga jobb och möjligheter till ett bra liv utanför jobbet. Här finns det både kvalificerade jobb med bra utvecklingsmöjligheter och goda förutsättningar för en skön vardag. Det tror jag är orsaken till att vi inte haft några bekymmer att få tag på kvalificerad personal.

ANGELICA LINDBERG,
Modern Omsorg i Härnösand

– Jag driver Modern Omsorg, ett omsorgsbolag i den privata sektorn, plus att vi förvaltar ett antal hyresfastigheter. Vi är cirka 70 anställda med ett brett spektrum av kompetenser. Min uppfattning är att det finns bra förutsättningar att rekrytera den kompetens vi behöver för vår verksamhet här i Härnösand.

– I och med att upptagningsområdet är stort med flera orter i närheten och bra kollektivtrafik så har vi haft bra tryck på ansökningar när vi har rekryterat, särskilt under de senaste åren. Jag märker en tydlig skillnad från när vi startade för drygt sju år sedan, numera har vi möjlighet att välja bland flera bra ansökningar till tjänsterna vi har ute. Överlag har utvecklingen varit bra de senaste åren, även sett till efterfrågan på boende. Det märks att folk vill bo här!

Foto: Alltid Marknadsbyrå

MALTE FRISK,
ordförande Höga Kusten Industrigrupp

– Höga Kusten Industrigrupp driver frågor som är viktiga för teknikföretag i Höga Kusten och samverkar kring bland annat rekrytering, kompetensförsörjning, marknadsföring och verksamhetsutveckling. Under några år har vi jobbat med ett projekt med fokus på långsiktig kompetensförsörjning i regionen Kramfors, Härnösand och Sollefteå.

– På senare tid har vi sett ett kraftigt ökat intresse för varumärket Höga Kusten som attraherar allt fler till regionen. Intresset för att jobba här har ökat exponentiellt, det kommer in många fler spontana ansökningar från personer som har planer på att flytta hit och våra medlemsföretag har märkt en tydlig förändring när det gäller att rekrytera till kvalificerade tjänster i området.

En bra start HOS VÄSTERNORRLANDS- GRUPPEN I HÄRNÖSAND

Sedan augusti 2020 bedriver Västernorrlandsgruppen utbildning av värnpliktiga på Kusthöjden. Major Jens Persson, utbildningsledare, berättar om utbildningen som genomförs i Härnösand och ger sina tankar kring fördelarna med den typen av verksamhet i området.

Vilken militär utbildning bedrivs i Härnösand idag?

Vi genomför grundläggande utbildning för värnpliktiga, alltså GU. Den spänner över fem månader varav den sista är en befattningsutbildning där de värnpliktiga får specifik träning utifrån respektive befattning beroende på vilken man blir uttagen till.

De 26 värnpliktiga som ryckte in i början av augusti är den första omgången som är här enligt den nya lagen om värnplikt men utbildningsverksamheten här i Härnösand har varit i gång under flera år, men då med frivilliga rekryter. Utbildningen har dock precis samma innehåll och genomförs på samma sätt.

Hur trivs de värnpliktiga?

Rekryterna trivs bra och är nöjda med den tid de har hunnit vara här hittills. De är förstas gröna i dubbel bemärkelse – det är både nytt att gå i uniform om dagarna och mycket nytt att lära sig – men allt går enligt plan.

Innehållsmässigt skiljer sig inte grundutbildningen så mycket från den

som genomfördes för tio år sedan men vissa saker när det gäller hur man genomför den har ändrats. Idag har vi en tydlig målsättning om att rekryternas möte med Försvarsmakten ska vara positivt, både på väg in i utbildningen och efteråt. Vi vill inte bara att de ska genomföra sin värnplikt utan vi hoppas förstås på att de ska vilja fortsätta sitt engagemang inom Försvarsmakten, antingen inom Hemvärnet eller genom en framtida karriär som yrkesofficer eller inom någon annan gren av myndigheten.

Vilka fördelar ser du med att utbilda värnpliktiga i Härnösand?

Geografiskt ligger vi väldigt bra till, det är lätt att ta sig hit från hela landet. Vi har även nära till allt vi behöver för att genomföra en bra utbildning på plats eller i närområdet vilket gör det kostnadseffektivt att verka här med korta transporter och ställtider.

Vi har en bra utbildningsplattform med stor kapacitet när det gäller inkvartering, ändamålsenliga lokaler, gott om infrastruktur på plats och en nyligen om-

byggd skjutbana. En minst lika stor fördel är vår skickliga utbildningspersonal som består av en blandning av officerare med lång erfarenhet av både det nya och det gamla utbildningssystemet plus flera unga och drivna utbildare som kompletterar med nya perspektiv och idéer.

Hur ser du på den gemensamma konkurrenskraften i regionen Sollefteå - Kramfors - Härnösand?

Spektrat från hav till inland tillsammans med ett nära samarbete mellan de tre kommunerna, Region Västernorrland och Länsstyrelsen gör att summan blir större än delarna tillsammans. Exempelvis skulle Tjärnmyrans skjutfält i Sollefteå vara en stor tillgång inte bara för den utbildning vi genomför här i Härnösand utan egentligen för hela Försvarsmakten. Samordningen som finns mellan aktörerna i området och det utbud av infrastruktur som redan existerar i området är positivt för möjligheterna att genomföra bra utbildning i både stort och smått.

NÄRVARANDE FÖRSVARSPINDUSTRI

Västernorrland har lång och utbredd militär tradition. Flera stora regementen har bedrivit verksamhet i området med utbildning och försvarsuppgifter längs kusten och i inlandet. Även försvarsindustrin finns representerad i området, bland annat i form av BAE Systems och Dockstavarvet samt ett antal underleverantörer till dem.

BAE Systems Hägglunds i Örnsköldsvik är en del av den globala försvarsmaterialkoncernen BAE Systems som har 88 000 anställda över hela världen. Företaget levererar ett komplett utbud av produkter och tjänster för luft, mark och marina styrkor, såväl som avancerad elektronik, säkerhets- och IT-lösningar och supporttjänster.

BAE Systems Hägglunds i Örnsköldsvik fokuserar på utveckling, tillverkning, integration och support av ett brett spektrum av militära fordon till kunder över hela världen. Företagets främsta produkter är medeltunga stridsfordon (CV90), bepansrade terrängfordon, stöd och support samt elhybrida drivsystem.

Dockstavarvet i Docksta utanför Kramfors är sedan 2017 en del av SAAB Kockums. Företaget tillverkar aluminiumbåtar för användning i Skandinavien och på den internationella marknaden. Företaget har varit inblandat i utveckling och produktion av avancerade patrullbåtar för både militär och civil verksamhet på tre kontinenter under de senaste 20 åren. Cirka 80 % av företagets produktion går till export till andra länders försvarsmakter och myndigheter.

Dockstavarvet producerar en rad olika modeller av patrullbåtar för varierande uppdrag, bland annat Stridsbåt 90 som används i det svenska Amfibiesystemet och i flottan. Modellen är också en väl använd patrullbåt inom exempelvis polis, räddningstjänst och kustbevakning både i Sverige och internationellt.

MSB OCH SANDÖ - en viktig del av totalförsvaret

MSB är en viktig komponent i Sveriges totalförsvär. Myndigheten har tillsammans med Försvarsmakten uppdraget att planera och förbereda inför situationer under hög beredskap och finns på fyra orter varav Sandö i Kramfors kommun är en.

– Sandö är en viktig resurs i Västernorrlands samarbete kring utökad försvarsverksamhet. Kopplingen till MSB innebär möjligheter till samverkan med hela myndigheten och tillgång till den kompetens som finns inom den, säger AnnKristine Elfvendal som är verksamhetschef på MSB Sandö.

På Sandö genomförs utbildningar som bidrar till att utveckla individens och samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser. Man arbetar även med metod- och teknikutveckling för effektiva räddningsinsatser. För verksamheten finns väl lämpade och moderna utbildningslokaler, boendemöjligheter för mer än 400 personer och restaurangkapacitet för 5-600 helpensioner om dagen.

– Vi har redan bra infrastruktur på plats för en mängd olika övningar och scenarion. Bland annat genomförs olika typer av ledningsövningar, något som vi utreder möjligheterna att utöka till utbildningar för civila ledningsfunktioner också.

På Sandö finns även ett övningsområde särskilt anpassat för de olika utbildningar inom räddnings-, säkerhets- och beredskapsområdet som genomförs på ön. Ett par mil från Sandö har MSB också det ca. 88 hektar stora övningsområdet Högberget som erbjuder miljöer lämpade för övningar inom t.ex. ras och skred, sök/räddning, simulering av skogsbränder och olika komplexa riskmiljöer.

– Allt detta finns redan på plats och skulle gå lätt att integrera i Försvarsmaktens utbildningar och övningar. Både kompetens och kapacitet finns tillgängligt vilket gör Västernorrland unikt i det här sammanhanget.

GENERALDIREKTÖREN ANALYSERAR

MSB Sandö är en unik anläggning och en viktig del i Västernorrlands samarbete kring utveckling av framtidens totalförsvaret. Dan Eliasson, generaldirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, svarar på frågor om framtidens totalförsvaret och vilken potential han ser i MSB Sandö och den verksamhet som bedrivs där.

Varför behöver Sverige ett totalförsvaret?

Den slutsats som har dragits historiskt är att vi blir starkare som nation om alla bidrar i situationer av krig och kris. Det räcker inte med att bara ha ett försvar utan det krävs att myndigheter, kommuner, näringsliv och medborgare sluter upp tillsammans för att hantera situationer som kan uppstå. Därför behövs ett totalförsvaret som knyter samman det militära med det civila.

På vilka områden behöver totalförsvaret utvecklas för att vara aktuellt idag och i framtiden?

Världen ser annorlunda ut idag jämfört med 30 år sedan då det dåvarande totalförsvaret nedmonterades. Då hade det militära försvaret mycket egen rådighet. Idag krävs ett mycket större stöd av det civila försvaret för att fylla de funktioner som ett modernt totalförsvaret kräver.

Sedan återuppbyggnaden av totalförsvaret klubbades 2015 är en prioritet säkerställandet av att andra aktörer kan stötta Försvarsmakten i större utsträckning. I och med att många statliga funktioner numera är privatiserade blir även näringslivets roll i ett totalförsvaret allt viktigare.

Digitaliseringen ställer helt nya krav på ett totalförsvaret som kan hantera cyberattacker. Idag är det en så pass stor del av de potentiella hot som finns att det behövs ett eget ben inom totalförsvaret för den frågan.

Det behövs tydligare strukturer för det civila försvaret. Den frågan jobbas det på just nu. Vi behöver bygga robustare system för att inte vara sårbara, i dagsläget har många delar av det svenska samhället för tunna marginaler. De behöver vi bygga upp för att klara anspänningar, något som blev tydligt i och med coronapandemin.

Vilka möjligheter ser du i det samarbete kring totalförsvaret som kommunerna i Västernorrland har byggt upp?

Jag blir alltid glad när människor, företag eller organisationer sträcker upp handen och säger att de vill vara med och göra saker. Det finns mycket att göra när det gäller utveckling av totalförsvaret, frågan är bara när och hur de satsningarna kommer från regeringens sida. När det väl finns resurser avsatta är det mycket bra att det finns samarbeten som det i Västernorrland där man står redo att bidra. Att vara förberedd och ha strukturen klar i förväg är självklart en fördel när det finns beslut på vad som ska göras.

Vilken roll skulle MSB Sandö kunna spela i en framtida återetablering av Försvarsmakten i området?

MSB Sandös största styrka är utbildningsverksamheten. Det satsas mycket på utbildning i Sverige nu och på Sandö finns det bra möjligheter att förstärka utbudet med exempelvis mer utbildningar för räddningstjänster. Den typen av kompetens behövs både i vardagen och i totalförsvaret.

Ett scenario skulle vara att förslaget om att återinföra civilplikt blir verklighet. Då behöver det utbildas tusentals civilförsvarenspliktiga och frivilliga, ett uppdrag som skulle kunna vara lämpligt för Sandö.

Det krävs dock både pengar och ett inriktningsbeslut för att en sån satsning ska bli av. Det finns inte idag men om det kommer så skulle verksamheten på Sandö kunna ha stor betydelse för både det militära och civila försvaret. De unika möjligheterna till utbildning och övning som finns där är helt klart ett mervärde i sammanhanget.

ÅTERETABLERING är nyckeln

Hur Sveriges försvar skulle kunna organiseras för att vara rustat för världsläget idag och i framtiden är något som har utretts och analyserats på många sätt. Bland annat arbetade Kungliga Krigsvetenskapsakademien med frågan mellan 2016 och 2019 i projektet Krigsvetenskap i det 21:a århundradet (KV 21).

Akademien har till funktion att samla landets försvars- och säkerhetspolitiska kunskap till det svenska totalförsvarets gagn, vilket bland annat innebär att Akademien regelbundet behandlar remisser från Regeringskansliet, men Akademien bedriver även egna studier kring relevanta frågor.

Överste Jan Mörtberg är ordförande för Akademiens Avdelning 1 som är inriktad på lantkrigsvetenskap. Han har en gedigen bakgrund både som officer och lärare inom strategi vid Försvarshögskolan (tidigare Militärhögskolan), utbildningsledare för Ångermanlandsbrigaden, chef för Norrbottens regemente I 19 och Försvarshögskolan där han var chef för Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap mellan 2010 och 2016.

Varför är en militäretablering i Mellannorrland viktig?

– De senaste årens strategiska analyser av Sveriges läge har pekat på sex strategiskt viktiga områden där Mellannorrland är ett. Området är en länk till Övre Norrland och vidare norrut, men den öst-västliga passagen är minsta lika viktig. Det finns en förbandslagring för amerikanska trupper i norska Trøndelag med möjliga krigsuppgif-

ter i Nordnorge och Baltikum. Att vi har militär närvaro på plats i Mellannorrland blir av båda dessa skäl viktigt.

En studie av Avdelning I i Akademien har visat att det krävs en armégarnison med plats för en brigad i Mellannorrland för att undvika ett militärt vakuum i ett område som kan vara avgörande. Samma logik som för Gotland gäller, man vill undvika att ett strategiskt viktigt område är tomt på militär närvaro. Att rusa dit om en situation skulle uppstå innebär helt andra risker än om det redan finns ett försvar på plats.

Varför tycker du att just Västernorrland är lämpligt för den etableringen?

Om man tar Gotland som exempel så rörde det sig om en nyetablering av Försvarsmakten. En sådan kräver stora investeringar, i miljardklass. I det fallet fanns det inga alternativ men det gör det i Mellannorrland. Sollefteå har exempelvis gott om infrastruktur kvar som är byggd så sent som på 90-talet.

Tjärnmyrans skjutfält och möjligheten att expandera till Stormyran är viktiga komponenter att ha med i beräkningen plus att det befintliga motorområdet är intressant. Kusthöjden i Härnösand har redan pågående utbildning av värnpliktiga och anslut-

ningen till havet innebär bra kombinationsmöjligheter i utbildning och övning.

Om man kokar ner det så är det bara i Sollefteå, Kramfors och Härnösand som det skulle handla om en återetablering, på de andra orterna som finns föreslagna krävs nyetablering som både är dyrare, har mindre utvecklingspotential och tar längre tid.

Vilka skulle du säga är de tre största styrkorna med Västernorrland?

Den strategiska placeringen, det faktum att mycket av infrastrukturen redan finns och god handlingsfrihet för framtida ytterligare ökning av verksamheten är förstås bra argument för Västernorrland. Man ska även komma ihåg att det finns en stark militärtradition i området och stödet från samhället är stort. I Sollefteå finns redan en lista på personer som är beredda att komma tillbaka i tjänst om möjligheten skulle dyka upp. De tre kommuner som är inblandade och samarbetar kring detta är vana att jobba med Försvarsmakten och har bistått när militär verksamhet ska etableras tidigare så alla är beredda att göra en återetablering så smidig som möjligt.

NÄRINGSLIVET är på tårna

Det är inte bara kommuner, region och länsstyrelse som ser positivt på en återetablering av Försvarsmakten i Västernorrland. Sollefteå, Kramfors och Härnösands kommuner har ett starkt näringsliv som välkomnar nya etableringar med öppna armar. Verksamheter inom allt från industri och verkstad till besöksnäring och handel står redo att knyta nya kontakter och bygga samarbeten som både skulle gynna tillväxten i området och bidra till en effektiv återetablering. På lång sikt finns det goda möjligheter till samverkan mellan det lokala näringslivet och Försvarsmakten som skulle skapa synergier för alla inblandade. Nedan är några röster från det lokala näringslivet i Sollefteå, Kramfors och Härnösand om en eventuell återetablering av Försvarsmakten i området.

KATARINA DUFVENBERG,
Lastvagnsservice Härnösand

– Det skulle vara jättebra om Försvarsmakten utökade sin aktivitet i området. Härnösand är ju en gammal militärstad så vi är vana vid sån verksamhet och det finns många företag här som skulle kunna gynnas av en återetablering.

– Vi driver en lastbilsverkstad och ser definitivt möjligheter till samarbeten. Vi skulle kunna avlasta dem när det gäller service och reparation av fordon. Samarbetet skulle vara bra både för Försvarsmakten och för utvecklingen av vårt företag, t.ex. genom spetskompetens inom vissa områden.

– I ett större perspektiv skulle ökad militärverksamhet kunna göra att fler vill flytta hit och att det skapas fler arbetstillfällen i området. Det skulle alla som bor i vår del av landet vinna på!

BJÖRN NORMAN,
Hotell Hallstaberget i Sollefteå

– Självklart ser vi positivt på en eventuell återetablering av Försvarsmakten i vårt område. Ju mer som händer här desto bättre. Besöksnäringen är kanske inte den bransch som påverkas mest men för företag inom handel och service innebär mer människor oftast mer affärer.

– Vi har 172 rum, plats för 400 övernattande gäster och konferenser på upp till 800 personer. Det ger bra möjligheter att hjälpa till i samband med möten, evenemang och annat som Försvarsmakten kan tänkas ha behov av.

– Framför allt skapar etableringar ringar på vattnet som gynnar näringslivet på många sätt. Med fler inflyttande ökar möjligheten att rekrytera, fler invånare innebär bättre underlag för samhällsservice och etableringar genererar jobb för lokala företag. Om en återetablering blir aktuell så är näringslivet redo att ta emot dem med öppna armar.

ANDERS HELLMAN,
Dockstavarvet i Kramfors

– Alla etableringar är positiva för området, fler individer som bosätter sig i området skulle innebära fördelar för samhället på många sätt. För oss på Dockstavarvet är den största fördelen att det skulle tillföra kompetens till området som gynnar industrin.

– Idag är ungefär 70% av vår verksamhet kopplad till samarbete med FMV och Försvarsmaktens amfibiekår. Just nu jobbar vi med ett stort projekt mot svenska Försvarsmakten men sett över tid så är större delen av vår verksamhet inriktad på export.

– Vi är tillsammans med BAE Systems Hägglunds och ett antal underleverantörer till oss ett kluster av företag inom försvarsindustrin i området. Om Försvarsmakten återetablerar sig i området innebär det fler som jobbar inom den här sektorn. Det skulle vara bra för oss men det innebär också fördelar för försvarsverksamheten att vi inom industrin finns i närheten.

HÅGESTAOMRÅDET

– redo att tas tillbaka

Att Sollefteå har en 150-årig historia av militär verksamhet beror med stor sannolikhet på att platsen är idealisk för just utbildning och övning av militära förband. Det geografiska läget, miljön, de växlande årstiderna och kommunikationerna till området bidrar till att Sollefteå är en naturlig plats för en eventuell återetablering av Försvarsmaktens verksamhet.

Tidigare bedrev Försvarsmakten verksamhet i Sollefteå i form av två regementen, T3 och I21. Idag ryms en rad andra verksamheter på områdena som numera går under namnen Nipan respektive Hågesta men vid en eventuell återetablering i Sollefteå finns mycket goda möjligheter till omställning på i synnerhet Hågestaområdet för att passa militär verksamhet igen.

– Här finns både markytor, byggnader och lokaler som i grunden är anpassade för militär verksamhet så självklart ser vi positivt på en eventuell återetablering, säger Leif Svensson, affärsansvarig på NP3 Fastigheter som äger fastigheterna på området idag.

– I och med att I21 fungerade som ett infanteriregemente tidigare så finns det många fördelar både när det gäller infrastruktur och kostnadseffektivitet när det kommer till en återetablering.

Hågestaområdet ligger i nära anslutning till befintliga skjutfält och övningsområden vilket underlättar logistiken. De flesta fastigheterna på Hågestaområdet hörde till det som var I21 och är fortfarande i gott skick, något som skulle kunna minska behovet av nybyggnationer.

– Vi är övertygade om att vi genom att utnyttja befintliga byggnader eller genom en kombination av återanpassning och nybyggnation skulle kunna hitta optimala lösningar för Försvarsmakten om frågan skulle ställas, konstaterar Leif och fortsätter:

– NP3 har redan ett bra samarbete med Försvarsmakten sedan tidigare. Här i Sollefteå hyr vi exempelvis ut lokaler till Försvarsmaktens Hundavlsstation. Vi har god erfarenhet av den här typen av projekt och är naturligtvis på tårna när det gäller alla typer av etableringar i Sollefteå oavsett om det gäller försvaret

eller andra aktörer.

Leif är noga med att poängtera att NP3 Fastigheter är ett kommersiellt börsnoterat bolag och inte lägger sig i debatten om var ett nytt regemente skall placeras.

– Tas beslut om ett regemente till Sollefteå har vi dock fastigheter, kunskap och investeringsvilja för att kunna vara med och offerera de behov som kan uppstå när det gäller lokaler och markytor.

Faktaruta Hågestaområdet (f.d. I21)

Infanteriregemente t.o.m. 2000
Består av ett 30-tal byggnader
Lokalarea: Ca. 50 000 kvm
Ägare: NP3 Fastigheter AB (Publ)
Närliggande anläggningar: Tjärnmyrans skjutfält, Stormyrans övningsområde

KRAMFORS

- mitt i Höga Kusten

Höga Kustens attraktionskraft växer för varje år och den största delen av världsarvsområdet ligger i Kramfors kommun.

Här förenas en fantastisk och unik natur – berg, älv och kust – med livskvalitet och stark företagsamhet. Kramfors kommun har flest företag per capita i hela Väster-norrland och siktar på att ha länets bästa näringslivsklimat 2025.

En uttalad satsning på näringslivet – där kommunen har ett nära samarbete med företagarorganisationerna – ska leda till att Kramfors blir ännu attraktivare och intressantare för satsningar, nyetableringar och inflyttning.

Kommunen har företag som är marknadsledande i världen inom sina branscher och entreprenörsandan är väl utbredd i hela kommunen.

Ådalsskolans gymnasium är en förebild nationellt, både när det gäller digitalisering och flexibilitet. Gymnasieskolan anpassar utbildningar efter kompetensbehov och nysst inleddes ett projekt tillsammans med bland annat Sundsvalls kommun – Game on Mid Sweden – som syftar till att Kramfors och Väster-norrland ska bli en spännande aktör inom spelutveckling. Spelbranschen är en av världens snabbast växande och i Kramfors finns kompetens och kunskaper som gör att kommunen har potential att etablera sig inom spelutveckling på gymnasienivå.

Räddningsgymnasiet på Sandö drivs också av kommunen. Här varvas och integreras praktiska övningar och studiebesök med teori, på det som kallas Norrlands mest internationella ö. På Sandö finns även MSB, myndigheten för samhällsskydd och beredskap, och Folke Bernadotteakademien, myndigheten för fred, säkerhet och utveckling.

Med varumärket Höga Kusten är Kramfors kommun en betydelsefull del av en framgångsrik besöksnärsdestination. Höga Kustens popularitet ökar för varje år och världsarvet med sin dramatiska natur och rekordstora landhöjning sedan den senaste istiden, lockar allt fler besökare från världens alla hörn.

I kommunen finns även cirka 30 naturreservat, Skuleskogens nationalpark och ett stort antal vandringsleder.

Priserna på fastigheter stiger, kommunen har en god, grundläggande samhällsservice, ett rikt kulturliv, ett imponerande föreningsliv och en fascinerande historia som levandehålls på olika sätt.

En annan av Kramfors kommuns fördelar är kommunikationerna. Via Botniabanan och Ådalsbanan tar man sig snabbt med tåg till städer i norr och söder och med flyget från Höga Kusten Airport är det till exempel bara en timmes restid till Stockholm–Arlanda. Dessutom går E4 längs kuststräckan.

HÄRNÖSAND

En av norrlands äldsta städer

Härnösand är med sina 435 år en av Norrlands äldsta städer. Staden ligger mycket vackert vid havet med ena halvan på Härnön och den andra halvan på fastlandet. Här lever Härnösandsborna ett enkelt liv där avståndet mellan arbete och fritid sällan är längre än 15 minuter.

Med Höga Kustens storslagna och dramatiska natur och havet inpå knuten är det perfekt för den som gillar att segla, paddla, rida, vandra, cykla eller röra sig i naturen på annat sätt.

Kulturutbudet är också rikt med till exempel det högklassiga danskompaniet Norrdans, en mycket aktiv jazz-

klubb och en av Sveriges största filmstudior. Här finns också Hemsö fästning, Sveriges största bilmuseum och ett nationellt fritidsbåtsmuseum.

Härnösand har länge varit ett administrativt centrum och är residensstad i Västernorrlands län. Även Härnösands stift och Region Västernorrland har sina säten i Härnösand. Dessutom har Trafikverket, Landsarkivet, SIDA och flera andra myndigheter verksamhet i staden. Skatteverket har precis beslutat att satsa i Härnösand och bygga ett nytt arkiv för all sin arkiverksamhet.

Härnösand är också en anrik skolstad. Här grundades Norrlands första gymnasium 1658 och under århundradena har många lärare och sjöbefäl fått sin utbildning här.

Härnösand har en djup hamn med kort insegling och rederinäringen blomstrade under 1800-talet då hamnen var en av Sveriges fem största. Än idag är hamnen mycket betydelsefull. Här lossas bland annat många vindkraftverk och de senaste åren har kryssningsresenärerna kommit till Härnösand och Höga Kusten i allt större antal.

Under de senaste årtiondena har staden mer och mer blivit en entreprenörstad, med många mindre företag i olika branscher. Antalet anställda i privata företag är idag fler än i offentlig sektor. De branscher som växer är besöksnäringen, handel, energi- och miljöteknik, IT/tjänstesektor samt kulturella och kreativa näringar.

Några av de nya företag som snabbt etablerat sig och växer är Hernö Gin som producerar Europas mest prisbelönta gin, Peckas Naturodlingar som odlar tomater och fisk i en uppmärksam kretsloppsodling och Absolicon som säljer solfångarfabriker till hela världen.

SOLLEFTEÅ

En kraftfull kommun

Sollefteå är en kraftfull kommun på många sätt. Det mest uppenbara är förstås att kommunen är landets näst största producent av vattenkraft och stora investeringar inom förnybar energi. Men i sammanhanget är den livskraft, kulturkraft och drivkraft som finns i Sollefteå kommun minst lika viktig.

Sollefteå är en stor kommun med ett varierat landskap med allt från unika älvdalar till skogslandskap. Klimatet är subarktiskt med kalla vintrar och milda somrar vilket skapar perfekta förutsättningar för friluftsliv i alla dess former. Att Sollefteå är en av landets ledande friluftskommuner är något som både invånare och den stadigt ökande besöksnäringen i området uppskattar och satsningar på att utveckla möjligheterna till spektakulära naturupplevelser pågår hela tiden.

Niplandskapet gör att Sollefteå erbjuder en unik natur för alla friluftsentresserade. Ett paradiset för den som gillar att jaga, fiska, paddla, rida, cykla, springa, åka skidor eller bara befinna sig i naturen och en anledning till att många väljer att bosätta sig i kommunen.

I Sollefteå finns också en av Europas mest kompletta skidanläggningar mitt i stan som i sin tur har fostrat några av Sveriges främsta skidåkare. Under de senaste åren

har exempelvis Ebba Andersson, Sebastian Samuelsson och Frida Karlsson haft stora framgångar internationellt och alla tre har sina rötter i Sollefteå.

Sollefteå är också evenemangskommunen som lever året om. Här arrangeras några av Sveriges främsta evenemang i sina kategorier, från världsmusikfestivalen Urkult till Lastbilsträffen i Ramsele som blivit något av en riksangelägenhet. Kulturen har en viktig plats i Sollefteås hjärta och utöver de stora evenemangen finns en levande kulturscen med allt från teater och musik till konst och ungdomsverksamhet i många former.

I Sollefteå finns goda möjligheter att få jobb. Här finns ett antal statliga myndigheter som Försäkringskassan, Skatteverket, Statens Servicecenter och Arbetsförmedlingen som alla växer och utvecklar sina verksamheter.

Här finns också ett starkt näringsliv som efterfrågar arbetskraft. Företag som AQ Enclosure, Haglöfs och Statkraft är ledande i sina branscher. Stora företag som Vattenfall, E.ON, SCA, Uniper och Textilia skapar tillsammans med drivna småföretagare ett dynamiskt näringsliv som bidrar med många arbetstillfällen och utveckling i samhället.

Möjligheterna att få arbete inom den kommunala sektorn, alltså inom kommun och region, är väldigt goda i och med att servicen och välfärdsambitionerna ökar. Sollefteå kommun har god vana att arbeta med rekryteringsfrågor och har de senaste åren utvecklat framgångsrika metoder för rekrytering där ett gott värdskap kombineras med strategiskt rekryteringsarbete. Genom denna metod har Sollefteå kommun varit framgångsrika med att rekrytera ett stort antal personer med specialistkunskaper i bristyrken.

Nära samarbeten mellan kommunen, näringslivet och föreningslivet är också en framgångsfaktor som har gjort att Sollefteå har klättrat i flera nationella rankingar av allt från företagsklimat till friluftskommuner. Det tillsammans med trygga skolor, akutsjukhus, fantastiska omgivningar och en drivkraft som genomsyrar hela kommunen gör Sollefteå till en idealisk plats att verka och bo på.

*Ett enat Västernorrland
hoppas få hälsa ett nytt
regemente välkommet
till vår vackra region.*

FÖR MER INFORMATION

KONTAKTA

Uno Jonsson

Tillväxtchef Härnösands kommun

Telefon: 0611-34 82 52

E-post: uno.jonsson@harnosand.se

Mikael Näsström

Tillväxtchef Sollefteå kommun

Telefon: 0620-68 28 08

E-post: mikael.nasstrom@solleftea.se

Susanne Königson

Tillväxtchef Kramfors kommun

Telefon: 0612-803 20

E-post: susanne.konigson@kramfors.se

